Cena za egzemplarz 15 groszy.

Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.
REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach, ul. św. Stanisława 4.

Nr. 132 — Katowice, czwartek 11-go czerwca 1931 r. — Rok 30

Krok zuchwały i nierozważny.

Opinja świata poruszoną została zuchwałym jak i nierozważnym krokiem rządu litewskiego, który siłą usunął z Litwy mons. Bartolomi'ego, nuncjusza papieskiego.

Jak donosiliśmy, pozorem do tego niebywałego gwałtu i podeptania prawa międzynarodowego miała być obawa, że nuncjusz przemówi na mającym się odbyć za kilka dni w Wołkowysku kongresie eucharystycznym. Wybieg jest oczywiście kłamliwy i marny. Działalność nuncjusza obracała się w ramach konkordatu, a nawet nieuznający konkordatu rząd litewski miał tysiące sposobów sprzeciwiania się jego wystąpieniu w sposób kulturalny i zgodny z prawem międzynarodowem. Na Litwie toczy się od dłuższego czasu walka, którąby można nazwać „walką kulturną". Rząd litewski zabrał się z gorliwością godną lepszej sprawy, a przypominającą mocno wzory sowieckie **do zwalczania działalności związków katolickich, kontrolowania działalności duchowieństwa, a nawet kazań**, przyczem prawnicy tamtejsi znaleźli wśród siebie specjalistów, którzy uznali, że **kazanie jest to poprostu zgromadzenie publiczne,** na którem referuje kaznodzieja i na którem z tego powodu winien być obecny przedstawiciel policji; nie określono tylko, kto przewodniczy i udziela głosu, ale i o to pewnie niedługo wszechmocny rząd się postara. Ta walka z Kościołem jest tem bardziej charakterystyczna, że przez długie czasy nacjonaliści litewscy ogłaszali, że zwalczać muszą katolicyzm, bo to narzędzie polonizacji. Gdy zaś Stolica apostolska wyposażyła Litwę w niezależną metropolję, gdy rządy Kościoła litewskiego znalazły się od najwyższych do najniższych szczebli w ręku rodowitych i najczęściej wrogich Polsce księży Litwinów, wtedy dopiero walka z Kościołem przybrała na Litwie **rozmiary zgoła niewidziane**, odsłaniając prawdziwe oblicze tych nieodrodnych potomków Mendoga i tylu jeszcze innych późniejszych książąt litewskich, którzy chrzcili się czasem nie jeden raz, ale więcej chrzcili się w schizmie czy w katolicyzmie, chrzcili się w Prusach lub w Polsce, by wyłudzić za to jakieś doraźne korzyści polityczne, po których osiągnięciu składali swoje chrześcijaństwo ad acta i wracali do ofiar dla Perkuna.

Dla brutalnego występu przeciw nuncjuszowi papieskiemu wybrano moment, w którym przeiwko Kościołowi wystąpił komunizm hiszpański, a faszyzm włoski, zwrócił się przeciw „Azione cattolica", w przekonaniu, że w tem ciężkiem położeniu Stolicy apostolskiej krok ten ujdzie Litwie bezkarnie. Są to rachuby na krótką metę. Przed siłą moralną, promieniejącą z murów Watykanu kapitulowały już za niedawnej pamięci nawet wielkie mocarstwa, o przewadze wyznawców niekatolickich wyznań, a ci co dumnie zapowiadali, że nie pójdą do „Canossy" zjawiali się tam prędzej, niż przypuszczano. Toteż powrót nuncjusza papieskiego do Kowna jest rzeczą pewną, o ile Litwa istnieć będzie nadal. Walka rządu litewskiego z katolicyzmem i jego organizacjami pogłębia bowiem tylko wpływy komunistyczne, które zresztą i tak są bardzo silne szczególnie w wojsku litewskiem.

Opinja polska nie może być w sprawie walki z Kościołem na Litwie posądzona o stronniczość na korzyść kleru litewskiego, który dał tyle dowodów niechęci do Polski. Akt gwałtu popełniony na osobie nuncjusza, tak jak cała kulturalna opinja europejska potępia. Zauważyć przytem trzeba, że pośrednią jego przyczyną jest **słaba i niezdecydowana polityka państw europejskich wobec niebywałego zachowania się Litwy w stosunku do Polski,** która to polityka jak widać z dnia na dzień rozzuchwala niekoronowanych królików litewskich.

Watykan zerwie stosunki dyplomatyczne z Włochami?

Rzym, 10. 6. Stosunki między Watykanem a rządem włoskim pozostają nadal **w stanie silnego naprężenia.**

Wielkie wrażenie wywołała mowa papieża, wygłoszona do księży włoskich, mających działać wśród emigracji. **Papież przypomniał, że już podczas manifestacyj w r. 1929 z okazji zawarcia traktatów laterańskich zaznaczył,** słysząc okrzyki na swoją cześć: **„Dziś krzyczą hosanna, a jutro będą wołać — ukrzyżuj".** Tą nieufnością tłumaczyć też należy fakt, że papież mimo zawarcia traktatu z Włochami **nie kwapił się do opuszczenia Watykanu.**

Uchwała dyrektorjatu faszystowskiego, stwierdzająca, że młodzież do lat 18 może być wychowywana tylko w organizacjach faszystowskich tak, aby w każdej chwili gotowa była **spełnić wszelkie rozkazy Mussoliniego,** uważana jest za odmowną odpowiedź na ostatnie przemówienia papieża.

Co do trzeciej zkolei noty, wysłanej przez papieża do króla włoskiego, twierdzi się, że w nocie tej Watykan wręcz oświadcza, że, jeśli rząd włoski nie cofnie dekretu o rozwiązaniu związków Akcji Katolickiej wówczas **konkordat zostanie zerwany. Zerwanie konkordatu pociąga za sobą automatycznie również zerwanie układów laterańskich.**

Powszechnie oczekuje się lada dzień **zerwania stosunków dyplomatycznych.** W kołach poinformowanych uchodzi za pewne, że odwołanie nuncjusza apostolskiego przy **Kwirynale** zostało już przez papieża postanowione.

Wymiana not między Watykanem a rządem włoskim.

Rzym. (PAT.) W Watykanie została wręczona nota rządu włoskiego, stanowiąca odpowiedź na noty Watykanu. Ambasador włoski przy Stolicy Apostolskiej udał się do sekretarza stanu kard. Pacellego i odbył z nim długą konferencję.

Dalsze krwawe zaburzenia w Niemczech.

Berlin. (PAT) Prócz zaburzeń i starć uliczn. w Berlinie, Düsseldorfie i Chemnitz doszło **do ostrego starcia w Dreźnie, Nadrenji i Hamburgu.** Podczas demonstracji komunistycznej, urządzonej pomimo zakazu w Aisdorfie wywiązała się między manifestantami a policją strzelanina. Wielu demonstrantów odniosło rany a kilku policjantów doznało dotkliwych obrażeń. Podczas ponownych zaburzeń pod ratuszem **strzelano z tłumu do policji.** Policja aresztowała 3 demonstrantów. Pozatem okazało się, że w czasie starcia do którego doszło ub. nocy między hitlerowcami a komunistami, na drodze do Elberfeld **narodowi socjaliści zranili jednego komunistę.** W tej bójce brał również udział poseł hitlerowski do Reichstagu Veller, który **również strzelał do komunistów.** W Hamburgu wielu uczestników bójki zostało poranionych. Policja aresztowała tu 17 demonstrantów, przy których znaleziono broń palną. W starciu, jakie wywiązało się między hitlerowcami a ich przeciwnikami politycznymi w Dreźnie, kilka osób poraniono kamieniami. Wśród nich trzy osoby musiano odwieźć do szpitala. Policja aresztowała kilkanastu uczestników.

Berlin. (PAT) W poniedziałek ponowiły się zaburzenia w szeregu miastach niemieckich. W **Hamburgu** przez cały dzień trwały manifestacje bezrobotnych i komunistów. Demonstranci wznieśli w jednej z dzielnic barykadę i pogasili wieczorem wszystkie światła w latarniach. Na ulicach doszło do starcia z policją, która w ciągu nocy aresztowała 45 osób. Usiłowano również splądrować sklepy. Ruch uliczny i komunikacja tramwajowa zostały czasowo wstrzymane. Pod adresem mieszkańców skierowane zostało wezwanie o niewychodzenie z domów, aby nie utrudniać obław, zarządzonych przez policję.

W **Duisburgu i Düsseldorfie** powtórzyły się zapoczątkowane w niedzielę manifestacje. Podczas starcia policji z bezrobotnymi kilku policjantów zostało zranionych. Wielu demonstrantów aresztowano. Ubiegłej nocy w kilku dzielnicach **Bremy** doszło do bójki między hitlerowcami a komunistami, przyczem kilkanaście osób doznało poranienia. Podobne zajścia wydarzyły się w **Limbach.**

Polsko-grecka konwencja lotnicza.

Ateny. (Pat.) Rząd grecki podpisał w dniu wczorajszym wraz z przedstawicielami Polskiego Towarzystwa Żeglugi Powietrznej „Lot" umowę w sprawie zorganizowania linji żeglugi powietrznej pomiędzy Polską a Salonikami via Bukareszt i Sofia.

Członek angielskiej partji rządowej z trudem uzyskał mandat.

Londyn. (Pat.) W okręgu Gateshead odbyły się wybory uzupełniające z powodu śmierci członka parlamentu, labourzysty sir Jamesa Melvillea. W wyniku wyborów uzyskał mandat członek partji pracy mjr. Evans, który zdobył 22 893 głosy. Jedynem jego przeciwnikiem był konserwatysta płk. Headlam, na którego padło 21 501 głosów.

Rozmowy w Chequers nie dały realnych wyników.

Londyn. (PAT) Jak się dowiadujemy, jedynym rzeczywistym wynikiem wizyty niemieckiej w Chequers (siedzibie premjera angielskiego), jest postanowienie Hendersona odbycia w ciągu lata jeszcze przed wrześniowem Zgromadzeniem Ligi Narodów **podróży do Paryża, Rzymu i Berlina.** Aczkolwiek program podróży uwzględnia również Berlin, to jednak wizyta w Berlinie nie będzie traktowana jako rewizyta na przyjazd niemiecki do Londynu, albowiem Henderson pojedzie nie jako brytyjski minister spraw zagranicznych, lecz jako przewodniczący konferencji rozbrojeniowej, aby w pierwszym rzędzie omówić w tych trzech stolicach techniczne przygotowania do konferencji. Podróż Hendersona nastąpi jednak prawdopodobnie dopiero po wizycie amerykańskiego sekretarza stanu Stimsona, gdyż dopiero wówczas po ustaleniu stanowiska Ameryki rząd brytyjski poweźmie stosowną decyzję. Tymczasem Mac Donald i Henderson **wskazać mają Niemcom na konieczność porozumienia się z Francją,** o ile Niemcy pragną doprowadzić do zmiany planu Younga i do jakiegokolwiek współdziałania międzynarodowego w celu pomocy finansowej dla Niemiec. Stwierdzić można, że wizyta niemiecka nie dała rzeczywistych wyników i dopiero w najbliższym tygodniu uwidoczni się pewne posunięcie, od którego zależeć będzie położenie Europy. Z gości niemieckich niewątpliwie na pierwszy plan wysunął się kanclerz Brüning, usuwając na plan drugi ministra Curtiusa. Powszechnie panuje przekonanie, że Brüning odegra decydującą rolę jako miarodajny czynnik niemiecki w polityce międzynarodowej. Fakt powyższy daje sposobność do oceny działalności Brüninga jako równorzędnej ze Stresemannem.

Narodowe organizacje amerykańskie za ograniczeniem zbrojeń.

Nowy Jork. (Pat.) Odezwa, podpisana przez 70-ciu reprezentantów organizacyj narodowych nadesłana została do rządu Stanów Zjednoczonych z prośbą o wywarcie całego wpływu, **celem zapewnienia powodzenia zbliżającej się światowej konferencji rozbrojeniowej w Genewie.** Pozatem odezwa zwraca się do miarodajnych czynników w Waszyngtonie o dokładne zbadanie zasady budżetowego ograniczenia zbrojeń i domaga się, aby Stany Zjednoczone podały do wiadomości, jakie zarządzenia byłyby gotowe wydać celem zabezpieczenia pokoju na wypadek pogwałcenia paktu Kellogga.

TELEGRAMY.

Projekt zmiany podziału województw w Polsce.

Warszawa. (Pat.) W prezydjum Rady ministrów odbyło się posiedzenie kolegjum uchwalającego komisję dla usprawnienia administracji publicznej przy prezesie Rady ministrów. W posiedzeniu któremu przewodniczył dr. Jaroszyński, wzięli udział członkowie kolegjum, marszałek senatu Raczkiewicz, senator Roman i prezes Lewalski. Komisja rozpatrzyła i przyjęła **projekt nowego podziału administracji** państwa na województwa. Projekt ten w najbliższych tygodniach przedstawiony zostanie rządowi.

Poświęcenie pomnika bojowników o wolność Estonji.

Tallin. (Pat.) Odbyło się tu poświęcenie pomnika ku uczczeniu pamięci ofiar masakry policyjnej z roku 1905, zastrzelonych na rynku w Tallinie podczas demonstracji robotniczej. Jak wiadomo, obecny naczelnik państwa Päts, który w tym czasie piastował urząd burmistrza w Tallinie, zmuszony był do ucieczki zagranicę, gdyż za swoją działalność polityczną został przez rosyjski sąd polowy skazany na karę śmierci. W uroczystości poświęcenia pomnika, noszącej charakter bardzo poważny, brali udział Päts oraz szereg działaczy socjalistycznych z czasów przedwojennych.

Mrozy i śnieg w Estonji.

Tallin. (Pat.) Wiatry polarne, jakie nawiedziły przed kilku dniami Estonję, wywołały nagle obniżenie temperatury. Od tygodnia panuje w całym kraju przenikliwe zimno. Temperatura dochodzi nocą do zera stopni, a w szeregu miejscowości chwilami pada śnieg.

Złoty medal Paryża dla Ignacego Paderewskiego.

Paryż. (Pat.) Chcąc wyrazić **Paderewskiemu wdzięczność za ofiarność**, która wyraża się w szeregu dawanych przez niego koncertów na cele dobroczynne, rada miejska postanowiła wydać na jego cześć oficjalne przyjęcie w radzie, w czasie którego wręczony zostanie Paderewskiemu **wielki złoty medal miasta Paryża.** Delegacja, mająca na czele prezydenta rady miejskiej de Castellane, udała się dziś do Paderewskiego, aby zaprosić go na tę uroczystość, Paderewski zaproszenie przyjął.

Kryzys jest następstwem wojny — oświadczył A. Thomas.

Genewa. (PAT) Albert Thomas zamykając dyskusję nad działalnością Międzynarodowego Biura Pracy wskazał m. in. na niebezpieczeństwo odnoszenia się zarówno ze zbytnim optymizmem jak i pesymizmem do pracy Międzynarodowego Biura Pracy. Ma ono tę zasługę że bada systematycznie środki, mogące zaradzić kryzysowi i są różnorodne, ale ograniczone. Z kolei Thomas **wystąpił przeciwko poglądom fatalistycznego kryzysu, który w rzeczywistości jest tylko następstwem wojny.** Thomas zaznaczył, że to może przyłączyłoby się do ewentualnych zarządzeń, któreby uregulowały ostatecznie sprawę długów i odszkodowań. Kończąc swe przemówienie Thomas oświadczył się **zgodnie za tezę Ojca Świętego** i podobnie, jak to proponował minister Sokal (Polska) za ustaleniem lepiej zorganizowanego ustroju gospodarczego, wypowiadając się przeciwko formule gospodarczej sowietów.

Ponad 2 miljardy franków deficytu w budżecie francuskim.

Paryż. (PAT) W izbie deputowanych zaczęła się dziś dyskusja w sprawie otwierania lub też anulowania kredytów na rok budżetowy 1930-31. Sprawozdawca generalny Lamoureaux przedstawił dane, z których wynika, że dochody wyniosły w wzmiankowanym roku budżetowym 51.356 milj. franków, a zatem o 1.086 milj. więcej niż preliminowano. Wydatki wyniosły 53.499 milj. franków, z czego 2.101 milj. wydatków nowych zawczasu niepreliminowanych. Wobec takiego stanu rzeczy sprawozdawca generalny podkreślił konieczność zerwania z dotychczasową polityką zbytniej hojności w zakresie wydatków dodatkowych, co właśnie spowodowało **ogromny deficyt budżetowy w sumie 2.061 milj. franków**, co stanowi największy ze wszystkich deficytów, jakie kiedykolwiek notowano we Francji.

Wręczenie nagród laureatom miasta Warszawy.

Na uroczystem posiedzeniu Rady Miejskiej odbyło się wręczenie nagród i dyplomów laureatom miasta Warszawy. Na fotelach ustawionych przed podjum zajęli miejsce: p. Dębicka — wdowa po ś. p. Zdzisławie Dębickim, prof. Stanisław Niewiadomski i architekt Stefan Szyller. Posiedzenie zagaił prezes Rady Miejskiej p. R. Jaworowski; poczem odbyło się uroczyste wręczenie nagród. Na ilustracji naszej widzimy od lewej do prawej: arch. St. Szyllera, prof. St. Niewiadomskiego i wdowę po ś. p. Z. Dębickim.

Uderzenie krwi do głowy, ściskanie w okolicy serca, brak tchu, uczucie strachu, przeczulenie nerwowe, migrena, niepokój i bezsenność mogą być łatwo usunięte przy używaniu naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa".** Żądać w aptekach i drogerjach. 3029

Protesty przeciw dekretom Hindenburga.

Berlin. (PAT) Związki robotnicze organizacyj zawodowych zgłosiły protest przeciwko dekretowi oszczędnościowemu, domagając się rewizji zarządzeń o charakterze socjalnym. W czwartek mają zebrać się na wspólne posiedzenie zarządy naczelne partyj socjal-demokratycznych i ogólno-niemieckich związków robotniczych organizacyj zawodowych celem zajęcia stanowiska wobec dekretu.

*

Berlin. (PAT) Naczelny organ partji socjal-demokratycznej „Vorwärts" poświęca dwa artykuły dekretowi oszczędnościowemu prezydenta Hindenburga.

W artykule zatytułowanym „Rada wojenna — przed trudną decyzją" dziennik oświadcza, **że liczne postanowienia dekretu są ciosem wymierzonym przeciwko zasadom sprawiedliwości społecznej.** Socjal-demokracja zwalcza dekret i dążyć będzie do jaknajszybszego usunięcia jego postanowień przeciwsocjalnych. Reichstag mógłby obalić dekret. Wiele argumentów przemawia za taką taktyką. Nie jest to jednak droga do usunięcia kryzysu finansowego. W partji socjaldemokratycznej istnieje zgodne życzenie, aby rząd Brüninga możliwie jaknajprędzej ustąpił miejsca nowemu gabinetowi, bardziej lewicowemu. Walkę o ten cel socjal-demokraci chcą jednak należycie prowadzić a więc przy skrupulatnem uwzględnieniu obecnego układu sił i środków walki, któremi rozporządzają. Artykuł drugi podkreśla, iż ciężar uzdrowienia finansów państwowych spada bardziej na barki masy ludowej, aniżeli na klasy posiadające. Socjal-demokraci zasadniczo zgadzają się na apel rządu Rzeszy, zwrócony pod adresem mocarstw wierzycielskich, nie godzą się jednak na odrzucenie dalszych pożyczek zagranicznych dla Niemiec.

Czy jesteś członkiem Z. O. K. Z.?

Obowiązkiem naszym jest zaopiekowanie się losem bezrobotnych!

W miarę naszych sił musimy im przyjść z doraźną pomocą, składając datki na

konto P. K. O. nr. 307.795

Komitetu Ogólnego Niesienia Pomocy Bezrobotnym.

CYGANKA

Wzruszająca powieść dla młodszych i starszych.

9) (Ciąg dalszy.)

Agnieszka ucałowała rękę kapłana i mówiła do niego:

— Wybaczcie ojcze czcigodny, że od chwili śmierci męża mego jeszczem was nie odwiedziła. Pragnęłam ojcu czcigodnemu złożyć me podziękowanie, ale jestem przecież tak biedna i nic Wam dać nie mogę... lecz jeśli pragniecie się zadowolić tym oto pierścionkiem... chętnie go ustąpię...

Proboszcz utkwił wzrok swój w kobiecie biednej, ale z taką łagodnością, z taką dobrocią, że Agnieszka uczuła się pokrzepioną na duszy.

— Zatrzymaj twój pierścionek — przerwał. — Święty nasz urząd nie wymaga świeckiej zapłaty; pochwalam jednak twe dobre chęci i wymagam jedynie od ciebie, ażebyś podobnie jak i dotąd prowadziła się i nadal, żebyś nie zeszła z drogi cnoty i obowiązków, jakie masz względem dziecięcia twego, spełniała sumiennie i uczciwie. Wychowaj go na porządnego chrześcijanina i staraj się o to, ażeby oddalać z męstwem wszelkie pokusy!

Twarz Agnieszki przy tych słowach pokryła się purpurą; milczała przez chwilę zafrasowana, poczem odezwała się:

— Pragnęłabym jeszcze prosić Wielebnego Ojca o radę...

— Mów śmiało Agnieszko — odrzekł jej na to pleban — chętnie ci rady udzielę, o ile to będzie w mej mocy!

Agnieszka zaczęła opowiadać teraz wszystko, co się wydarzyło między nią a gospodarzem Marcinem. Przez chwilę spoglądał pleban z zadziwieniem na wzburzoną kobietę, poczem się jej zapytał:

— Cóż ci mówi na to głos wewnętrzny?

Agnieszka ociągała się przez chwilę. Spuściła następnie zawstydzone oczy ku ziemi i wyrzekła:

— Boję się wzroku gospodarza.

Szczególny uśmiech zaigrał teraz na ustach plebana.

— Istnieje co prawda mąż, który wzrokiem swym podbija wszystkie istoty, które w pobliżu jego się znajdują, który jednak nie jest niebezpieczny dla tych, którzy się zdala trzymają od niego, i wzrok mężczyzny nie może być niebezpieczny dla tej kobiety, która temu wzrokowi mężnie się opiera, która sama nie pragnie wpaść do paszczy zguby. Bóg, który dał wam taką siłę, ułożył jednak takowe tak, że można je znowu z łatwością i szybkością zamknąć. Wszelkie błyskawice oka muszą się odbić o pancerz godności i cnoty. Przyszłość twoja jest co prawda bardzo ponurą. Posługi jakiejkolwiek szukać musisz, skoro nie chcesz chodzić po żebraninie, a do tego Agnieszka jest za dumną...

— Nie, nigdy, Ojcze Wielebny, żebrać nie pójdę! — zawołała Agnieszka z wzburzeniem...

— Wiedziałem o tem. Przyjmij zatem pracę u Marcina, ale pozostań w twoim domku: i dziecko twoje zatrzymaj przy sobie, chronić cię ono będzie od rozmaitych pokus. Spełniaj mężnie powinności twoje i wiedz, że wdowy i sieroty mają obrońcę, który jest potężniejszym od wszystkich więzów, któremi starano się je powiązać, i który każdego ratuje, kto dobrowolnie nie idzie na zgubę.

Agnieszka poczęła płakać; wśród łez gorących ucałowała rękę plebana i rzekła:

— Będę silną i roztropną...

— Spuść się na Pana a nie na twój rozum — przerwał jej pleban — idź w pokoju, a Pan niechaj będzie z tobą.

Agnieszka opuściła plebanję, tak jej teraz było błogo na sercu, nowa otucha wstąpiła w nią! Wstąpiła do mieszkania przycisnęła Piotrusia w nadmiarze czułości do serca, a Piotruś okazywał głośno swą radość, gdy zauważył, że zniknęła troska z czoła dobrej matki jego.

Pleban długo jeszcze kroczył po swym pokoju i rozmyślał nad słowami wdowy i nad gospodarzem Marcinem. Od czasu do czasu przemknął uśmiech po jego czcigodnej twarzy i wtedy wołał:

— Tak cudowne, są drogi Twoje, o Panie! Kierujesz i prowadzisz dobre i ze skłonności serca ludzkiego, jak to leży w niezbadanych celach Twych! O, dodaj biednej wdowie sił, ażeby miała tyle siły woli i postępowała Twemi drogami.

Odpowiedź, jaką Agnieszka dała Marcinowi, tylko do połowy go zadowoliła. Za dnia pragnie pracować u niego jako dziewka, wieczorem jednak pragnie powracać do domu. Cóż mu więc pozostało, jak zgodzić się na jej życzenie. Toć z czasem, myślał, nabierze innych myśli i pozostanie u niego. Z dniem, w którym Agnieszka poczęła pracować w gospodarstwie Marcina, zmieniło się niejedno.

Marcin, zwykle wesoły i dowcipny, stał się od razu spokojnym i poważnym; dziwna z nim zaszła zmiana. Czasami był wesoły aż do zbytku, a po chwili jakby ręką przewrócił, stawał się zgryźliwym, nieznośnym i złe usposobienie swe wylewał na służbę, która coraz to więcej poczęła skarżyć, że w gospodarstwie nie panuje ten duch co dawniej.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Kronika bieżąca

Czwartek **11** czerwca

Św. Barnaby, apostoła.
Św. braci Feliksa i Fortunata.
Św. Grzegorza z Nazjanzu.

Kalendarz słowiański: Radomił.

Jutro, piątek 12 czerwca: Św. Jana a Sancto Facundo; św. Antoniny, męczenniczki; św. Olympjusza, biskupa; św. Leona III. papieża oraz św. Onufrego, pustelnika.

*

	Wschód	Zachód
Słońca	o godz. 3.38;	o godz. 20.22
Księżyca	o godz. 1.15;	o godz. 15.19.

*

Św. Barnaby, apostoła. Pochodził on z Cypru i przyłączył się rychło do uczni Chrystusa. Przez nich został później z natchnienia Bożego razem z św. Pawłem, apostołem wysłany do pogan. Przebył z nim różne kraje i zawiadywał wszędzie z zapałem oddane mu urzędy kaznodziejskie. Ostatecznie przybył na Cypr i ukoronował tamże swe apostolstwo chwalebną śmiercią męczeńską około roku 70. Święte ciało jego zostało za cesarza Zenona za objawieniem Świętego odnalezione; na piersiach jego leżała Ewangelja św. Mateusza, którą własnoręcznie odpisał.

W Akwilei męczeństwo **św. braci Feliksa i Fortunata** około roku 300, którzy w prześladowaniu za Dyoklecjana i Maksymjana bardzo wiele męczarni wycierpieli; rozpięto ich najpierw na torturach, potem przypalono im boki pochodniami, ale gdy te cudem nagle zgasły, oblano ich wrzącym olejem. Ponieważ jednak i wtedy stale wytrwali przy wierze, zostali wreszcie mieczem ścięci.

W Rzymie przeniesienie relikwji **św. Grzegorza z Nazjanzu.** Sprowadzono je już wcześniej z Konstantynopola do Rzymu i zachowano w kościele Matki Boskiej przy Polu Marsowem. Papież Grzegorz XIII kazał je przenieść jednak do urządzonej przezeń z największym przepychem kaplicy w kościele św. Piotra i tamże z czcią wielką pod ołtarzem umieścić.

— Przygotowania do nowej ustawy o aptekach. Jak się dowiadujemy, departament zdrowia opracowuje nową ustawę aptekarską. Projekt ustawy, mającej zastąpić przestarzałe przepisy dotychczasowe, pozostawione przez dawne rządy zaborcze, uzgadniany jest obecnie przez różne ministerstwa i przesłany będzie do organizacyj gospodarczych dla wyrażenia przez nie opinji. W sprawie tej ustawy ujawniły się dwie tendencje. Jedna chce zatrzymać dotychczasowe rejony aptekarskie, polegające na połączeniu z koncesją na aptekę jej monopolu na daną dzielnicę miasta, czy też obszar powiatu. Druga koncepcja powstała pod wpływem wzorów zachodnich i jest za zniesieniem tego przywileju aptek, w myśl zdrowej zasady, iż więcej aptek wpływa na obniżenie cen za lekarstwa. — Według opinji sfer miarodajnych, ta druga koncepcja zwycięży i dotychczasowe rejony zostaną w nowej ustawie zniesione.

— Polskie maszyny do pisania dla urzędów państwowych. Poszczególne ministerstwa rozesłały do podległych im urzędów stołecznych i prowincjonalnych pisma okólne z załączeniem odpisu listu Państwowych Wytwórni Uzbrojenia proponującego instytucjom rządowym i samorządom nabywanie produkowanych przez siebie maszyn do pisania. Państwowe Wytwórnie Uzbrojenia liczą, że instytucje te przyczynią się do wprowadzenia polskich maszyn do pisania na rynek, co skutecznie przyczyni się do zahamowania przywozu zagranicznych maszyn do pisania.

— Wykonanie ustawy przeciwalkoholowej. Ministerstwo skarbu rozesłało do uzgodnienia zainteresowanym ministerstwom spraw wewnętrznych, komunikacji i sprawiedliwości projekt rozporządzenia wykonawczego do nowej ustawy przeciwalkoholowej ogłoszonej w „Dzienniku Ustaw" w dniu 3 bm. Projekt ten przewiduje redukcję w okresie do dnia 1 lipca 1932 roku 1155 miejsc sprzedaży napojów alkoholowych. Liczba projektowanych do redukcji miejsc stanowi obecnie faktyczną nadwyżkę w stosunku do przewidzianego w ustawie dopuszczalnego maximum, wynoszącego dla całego obszaru Rzplitej 20.000 miejsc sprzedaży.

— Psy - przewodniki dla inwalidów wojennych. Z polecenia ministerstwa pracy i opieki społecznej nowa grupa ociemniałych inwalidów otrzyma psy-przewodniki ze znanej szkoły tresury psów w Bydgoszczy. Inwalidzi wojenni, którzy z powodu utraty wzroku otrzymać będą chcieli psa przewodnika, obowiązani są zapisać się na specjalne kursy, na których wykładana jest teoretyczne i praktyczne umiejętność korzystania z psa - przewodnika. Po przeszkoleniu tego kursu, ociemniały inwalida będzie umiał odpowiednio korzystać z usług swego czworonogiego przewodnika. Dotychczas około 200 ociemniałych inwalidów posiada psy-przewodniki, które oddają im wielkie usługi.

Listy naszych Czytelników.

Zjazd śpiewaków.

Nowawieś w Katowickiem. W niedzielę, dnia 14. czerwca br. urządza Związek Śląskich kół śpiewackich okr. nowowiejski swój **doroczny IX. zjazd śpiewaków w Lipinach,** połączony z zawodami śpiewackiemi w ogrodzie p. Poloka w Piaśnikach i koncertem według następującego programu: O godz. 9.30 zbiórka tow. śpiewaczych, zaproszonych towarzystw i związków na boisku w Lipinach a następnie wymarsz na nabożeństwo do kościoła parafjalnego w Lipinach. Po nabożeństwie pochód na targowisko i odśpiewanie tam przez chór mieszany okręgu z orkiestrą „Gaude Mater Polonia". Następnie pochód do ogrodu w Piaśnikach i przerwa obiadowa. O godzinie 15 koncert, wykonany przez orkiestrę kopalni Skarboferm w Bielszowicach pod batutą kapelmistrza p. Bronnego. O godzinie 16 minut 15 występ ogólnego chóru mieszanego z orkiestrą (tysiąc śpiewaków) i chóru męskiego z orkiestrą (600 śpiew.). Dyryguje zastępca dyrygenta okręgowego p. Nocoń ze Zgody. O godz. 17.15 zawody śpiewackie, zaś po zawodach ogłoszenie wyników i koncert do godziny 22. W razie deszczu odbędą się zawody w sali w Piaśnikach. Wszystkich lubowników i sympatyków śpiewu uprzejmie zaprasza **Wydział okręgowy.**

Uroczystość Bożego Ciała.

Brzozowice w Świętochłowickiem. Po raz drugi w historji tutejszej gminy przeżywały Brzozowice uroczystość Bożego Ciała. Gmina cała na rządką tą uroczystość przygotowała się odświętnie — i przybrała szatę tak uroczystą, jak nigdy. Uroczystość rozpoczęła się Mszą polową na boisku, gdzie z inicjatywy naczelnika gminy p. Krupy zbudowano piękny ołtarz. Nabożeństwo celebrował ks. proboszcz Kuczka z Kamienia w asyście Ojca Franciszkanina z Wielunia. Procesja przechodziła ulicami: Szarlejską, Piekarską i Szkolną. Na czele procesji szła młodzież szkolna oraz poczt sztandarowy Związku Powstańców Śląskich i inne organizacje. Za baldachimem szedł zarząd kościelny z naczelnikiem gminy p. Krupą na czele oraz zarząd gminny. Procesja była barwna ze względu na stroje ludowe oraz obrazy i figury święte, niesione przez kongreganistki. Ołtarze były rozmieszczone u naczeln. gminy p. Krupy, sióstr Boromeuszek, Aleksandra Ludygi i Eugenjusza Szaefera. Podniosła uroczystość religijna pozostanie parafjanom na długo w pamięci.

Zlot harcerskiego hufca męskiego.

Pszczyna. W dniach 30 i 31 maja br. odbył się na skraju parku w Pszczynie zlot harcerzy hufca pszczyńskiego. W zlocie wzięło udział *226* harcerzy. Piękna pogoda i śliczny teren wywołały nieustającą radość i gwar w obozie. Zlot był sprawdzaniem rocznej pracy w drużynach. Licznie odwiedzająca publiczność widziała pięknie urządzony obóz IV żeglarskiej drużyny z Pszczyny. Przy ognisku rej wodziła III pszczyńska drużyna ze swą dobrą orkiestrą. Wieczorna i ranna modlitwa przed wspólną kapliczką łączyła duchowo serca wszystkich zebranych harcerzy i wzbudzała przyjaźń u gości.

Serdeczne słowa uznania.

Skrzyszów w Rybnickiem. Przed trzema miesiącami przybył do nas nowy duszpasterz w osobie ks. prob. R. Wałacha. Mimo krótkiego pobytu pomiędzy nami, zjednał sobie wszystkich serca, i nie dziw, gdyż miłuje wszystkich bezinteresownie, a najbardziej moralnie upadłych, którzy kilka lat nieczynni w praktyce religji, na nowo zaczęli uczęszczać do kościoła na prześliczne nabożeństwa i kazania. Słuchaliśmy już blisko 50 lat nauki, lecz obecnie często coś nowego jeszcze usłyszemy. Obok gorliwego wykonywania powinności kapłańskiej, widzimy Go poza kościołem nader skromnego i oszczędnego. To też parafja odnosi się do Niego z ogólnem zaufaniem, iż nam dopomoże wystawić nową świątynię, do której się tak gorliwie zabrał. W imieniu parafji życzymy naszemu czcigodnemu duszpasterzowi na nowej placówce tego, czego najbardziej sam sobie życzy, to jest: odbudowy nowego kościoła i wiecznego zbawienia dusz sobie powierzonych. Składamy też naszej władzy duchownej w imieniu parafji podziękowanie za przysłanie nam tak zacnego kapłana serdecznem „**Bóg zapłać**".

Wdzięczni parafjanie.

Województwo śląskie.

*** Nowe zwolnienia w hutach śląskich.** W ubiegły piątek komisarz demobilizacyjny udzielił zezwolenia na zastawienie oddziału walcowni pośpiesznych **w hucie „Marty" w Katowicach.** Skutkiem tego zarządzenia komisarza demobilizacyjnego **utraci pracę około 50 robotników.**

Zarząd **huty „Hubertus" w Łagiewnikach** wypowiedział pracę robotnikom, zatrudnionym w oddziale konstrukcji żelaza. Tym sposobem **utraci pracę przeszło 180 robotników,** przeważnie ludzi starszych, ojców rodzin, którzy mają poza sobą 30 lat pracy w tej hucie. **Odlewnia żelaza huty „Hubertusa" już** od miesiąca nie pracuje z powodu braku zamówień. Skutkiem tego **190 robotników pozbawionych jest chleba,** gdyż w myśl nowego rozporządzenia, nie otrzymują oni wsparcia dla krótkopracujących. Unieruchomienie dwu oddziałów huty jest tylko wstępem do unieruchomienia całej huty.

W tych dniach komisarz demobilizacyjny ma zbadać warunki w hucie „Hubertus". Należy przypuszczać, że wnioski kapitalistów, żądających dalszych zwolnień, zostaną odrzucone. A wnioski takie winne być odrzucone dotąd, dopóki zachłanni kapitaliści nie zaczną obniżać swoich książęcych poborów. Skazywaniem setek i tysięcy robotników na głód napewno nie przysparza się korzyści państwu. Wśród robotników panuje zrozumiałe oburzenie. Związki zawodowe czynią wszystko możliwe, by nie dopuścić do żadnych wykroczeń. Robotnicy znajdują się w rozpaczliwem położeniu.

Z Katowickiego

Procesja Bożego Ciała.

Katowice. Starym zwyczajem odbyła się w ubiegłą niedzielę procesja Bożego Ciała w parafji Najśw. Marji Panny. Uroczyste nabożeństwo odprawił J. E. ks. biskup Adamski w asyście licznego duchowieństwa. Po nabożeństwie wyszła z kościoła procesja, która przeszła ulicami: Marszałka Piłsudskiego, Pocztową, św. Jana, Dworcową i Marjacką, zatrzymując się przy ołtarzach, wzniesionych w różnych 4 miejscach. Procesję celebrował ks. kanonik dr. Szramek w asyście miejscowego duchowieństwa. Pienia nabożne wykonał chór kościelny. W procesji wzięli udział przedstawiciele władz wojewódzkich, miejskich, cyj społecznych, bractw kościelnych i wojskowych, sejmu śląskiego, organizacje niezliczone tłumy. Pogoda dopisała.

Z kursu handlowego.

Katowice. 9-cio miesięczny kurs handlowy katowickiej Izby Handlowej zakończył się dnia 6-go czerwca uroczystością rozdania świadectw. Do egzaminu końcowego, który odbył się pod przewodnictwem decernenta oświatowego Izby Handlowej p. inż. Wł. Piotrowskiego, przystąpiło 56 kandydatów. Z postępem bardzo dobrym złożyli egzamin: Chlewicka G., Gryglewiczówna H., Grynwaldówna S., Herhodówna I., Ingberżanka K., Kleczkówna L., Kowalski E., Mazurek R., Pietruszka J., Proskurowska F., Reiss A., Stawski Ch., Szemionówna R., Szojda J., Wanotówna M., Zmigrodówna E., Zybałowa H., Zylberszlag L., Zyngerówna P. Dwóch kandydatów nie otrzymało świadectw z powodu wyników niedostatecznych. Zapisy na nowy — czwarty z rzędu — kurs, który rozpocznie się z początkiem września rb., przyjmuje kancelarja szkoły przysposobienia kupieckiego katowickiej Izby Handlowej przy ul. Stawowej 6, pokój Nr. 2 codziennie w godzinach przedpołudniowych.

Podziękowanie.

Katowice. Komitet obchodu uroczystości 10-lecia III. powstania śląskiego prosi nas o zamieszczenie co następuje: „Komitet obchodu uroczystości 10-lecia III powstania śląskiego przesyła tą drogą serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy nie biorąc osobiście udziału w potężnej manifestacji w dniu 2-go maja br. nadesłali pisma gratulacyjne na ręce komitetu z wyrazami czci i hołdu, złożonego poległym powstańcom śląskim i zadokumentowali tem samem duchową łączność ze swymi braćmi na Górnym Śląsku".

Zebranie Volksbundu.

Katowice. Onegdaj odbyło się tu doroczne walne zebranie Volksbundu śląskiego, któremu przewodniczył prezes ks. pszczyński. Zebranie zagaił przemówieniem, poświęconem wybitnym członkom Volksbundu, Ulitzowi i Dudkowi, pierwszemu, uwolnionemu od zarzutu zdrady, a drugiemu skazanemu za zdradę państwa polskiego na 1½ roku więzienia. Reszta przemówienia ks. pszczyńskiego poświęcona była położeniu mniejszości niemieckiej w czasie wyborów w jesieni ub. r., w którym to czasie według jego twierdzenia miał szaleć teror. Dalsi mówcy przedstawili dotychczasowy dorobek, zwłaszcza w zakresie szkolnictwa, przyczem atakowano bardzo ostro Z. O. K. Z. Końcowe sprawozdanie z działalności Volksbundu wygłosił poseł Ulitz, poczem odbyły się wybory. Prezesem został ponownie ks. pszczyński.

Procesja Bożego Ciała.

Dąb pod Katowicami. Tegoroczna uroczystość Bożego Ciała wypadła okazale. Uroczyste nabożeństwo odprawił miejscowy proboszcz ks. Główczewski, podczas którego przygrywała orkiestra. Następnie wyszła bardzo liczna procesja, w której brała udział nieomal cała parafja, jak również związki kościelne i świeckie. Pienia przy ołtarzach wykonał tutejszy chór kościelny św. Cecylji pod batutą organisty Folka. Ulice, któremu przechodziła procesja, były odświętnie przyozdobione zielenią i chorągwiami.

Pierwsza Komunja św.

Katowice-Ligota. W dniu 31 maja dzieci z Katowic-Ligoty przystępowały do pierwszej Komunji św. Naukę przygotowawczą udzielał im o. Karol z klasztoru OO. Franciszkanów w Panewniku, który się bardzo gorliwie zajął dziećmi, szczególnie biedniejszemi, dla których na skutek jego prośby obywatele Ligoty podarowali nowe kompletne ubrania. Tą drogą rodzice składają serdeczne podziękowanie o. Karolowi i dobrodziejom.

Srebrny jubileusz kapłaństwa.

Siemianowice w Katowickiem. We wtorek, 9 bm. obchodził srebrny jubileusz kapłaństwa pozasłużbowy kapelan wojskowy, ks. Wilhelm Koppel. Jubilat ukończył studja teologiczne we Włoszech, gdzie też otrzymał święcenia kapłańskie. Następnie przez około 13 lat sprawował urząd duszpasterza w pewnej wsi nad jeziorem Bolzano, diecezji Montefiascone. W lutym 1919 roku wstąpił do wojska polskiego i przebył na

froncie bolszewickim przeszło 16 miesięcy. Po powrocie z wojny był czynny w akcji plebiscytowej, jakoteż brał udział w powstaniu. Po powstaniu zajmował kolejno stanowiska kapelana wojskowego w Włodzimierzu Wołyńskim, Częstochowie, Katowicach, Brześciu nad Bugiem i ostatnio w Kowlu. Z końcem roku 1930 został przeniesiony w stan spoczynku. Ad multos annos!

Z Król. Huty

Statystyka działalności sądu przemysłowego w roku 1930.

Król. Huta. W r. ub. sąd przemysłowy w Król. Hucie odbył 20 posiedzeń. Przewodniczyli pp. syndyk Zając i dr. Urbanowicz. Sporów, których wartość wahała się od 1.50 do 4.442 zł., rozpatrzono ogółem 403. Z tej liczby załatwiono sporów: przez odroczenie 121, przez niezjawienie się stron 17, przez cofnięcie skargi 27, przez zawarcie ugody 108, przez wydanie wyroku zaocznego 40, przez wydanie wyroku w myśl żądania w skardze 39, przez wydanie wyroków oddalających 43, przez niewłaściwość sądu 5, przez spoczywanie 3. Na jednem posiedzeniu załatwiono przeciętnie 14 spraw.

Zapisywanie nowych członków L. O. P. P.

Król. Huta. Zarząd komitetu miejskiego L. O. P. P. w Król. Hucie utworzył w następujących składach tutejszego miasta stałe miejsca dla zapisywania nowych członków L. O. P. P.: 1) Księgarnia Polska, ul. Wolności 16, 2) Dienges, ul. Wolności, róg ul. Jagiellońskiej, 3) Księgarnia Grzesiewski, ul. Gimnazjalna 8, 4) Księgarnia A. Gaertner, ul. 3-go Maja 17, 5) Księgarnia Hejosz, ul. 3-go Maja 3. Komitet miejski L. O. P. P. apeluje gorąco do wszystkich obywateli o zapisywanie się w miejscach wyżej podanych na członków L. O. P. P. Wstępne wynosi 1 zł., zaś składki miesięczne 50 groszy.

Wybuch zbiornika gazu.

Król. Huta. W walcowni blachy huty „Królewskiej" wydarzył się w tych dniach z niewyjaśnionej przyczyny wybuch zbiornika gazu, który eksplodując, poranił ciężko robotników oraz werkmistrza Kozaka i montera Mobsta. Odnieśli oni szereg poparzeń i ran ciętych od odłamków. Wybuchł pożar, który ugasiła straż hutnicza. Wskutek eksplozji zbiornika, zostało w znacznej części zniszczone urządzenie walcowni, powodując wielkie straty.

Z Świętochłowickiego

Kradzież z włamaniem.

Chropaczów w Świętochłowickiem. Onegdaj dokonano włamania do mieszkania Pawła Sprusa. Sprawcy skradli z niezamkniętego biurka około 1400 zł. oraz zegarek, poczem zbiegli.

W czasie bójki utracił oko.

Wielkie Hajduki w Świętochłowickiem. W czasie bójki niejaki Franciszek Cop wybił swemu przeciwnikowi Gotliebowi Misce z Wielkich Hajduk prawe oko. Copa pociągnięto do odpowiedzialności.

Utonięcie.

Wielka Dąbrówka w Świętochłowickiem. Na łąkach nad rzeką Brynicą, zalanych wodą, na terenie powiatu będzińskiego, utonął podczas zbierania kwiatów 8-letni Józef Gabora z Wielkiej Dąbrówki. Tonącemu przybył z pomocą J. Tartach, lecz nie udało mu się chłopca wyratować.

Z Pszczyńskiego

Z miejscowego koła Z. O. K. Z.

Pielgrzymowice w Pszczyńskiem. Odbyło się tu miesięczne zebranie miejscowego koła Z. O. K. Z. pod przewodnictwem prezesa p. Konopki. Zebranie załatwiło organizacyjne sprawy i powzięło uchwały, dotyczące różnych miejscowych bolączek, m. in. postanowiono zwrócić się do okolicznych obywateli, by ci nie powoływali do chorych członków swych rodzin siostry Niemki z Golasowic, która więcej poświęca uwagi agitacji politycznej, niż opiece nad chorymi, natomiast zwracali się do sióstr Polek z wielką troskliwością obowiązki swe wypełniających. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Roty", poczem odbyła się zbiorowa fotografja.

Z posiedzenia rady miejskiej w Rybniku.

Rybnik. W piątek 5 bm. odbyło się posiedzenie rady miejskiej. Posiedzenie to było bardzo ożywione. Przyjęto ordynację opłat od konsensów budowlanych i za dozorowanie budowli przez u urząd budowlany miejski, która na jednem z poprzednich posiedzeń była odesłana do ponownego rozpatrzenia, z poprawkami referenta p. Prusa. **Zgodzono się na zaciągnięcie dalszej pożyczki w wysokości 600.000 zł od Zakładu ubezpieczeń społecznych w Król. Hucie na wykończenie rzeźni miejskiej.**

Uchwalono zmianę § 1. statutu o opłatach od placów budowlanych w tem sensie, żeby opodatkowaniu uległy place niezabudowane przy ulicach regulowanych, nie jak dotychczas obowiązywało przy ulicach projektowanych. Zgodzono się na udzielenie zezwolenia firmie budowlanej Malinowski na zbudowanie własnego transformatora i oddanie jej prądu o wysokiem napięciu po cenie 22 groszy za kilowat przy odbiorze do 10.000 kilowat a ponad 10.000 kilowat po 20 groszy przy odbiorze w stosunku rocznym. — Przyjęto plan regulacyjny dla dzielnicy miasta, położonej na południe od kolei w kierunku ulicy Świerklańskiej.

Wpłynęły dwa wnioski, których nagłość uznano. Pierwszy dotyczył zakupienia skrapiarki. Na przedostatniem posiedzeniu uchwalono kredyt na zakupienie skrapiarki, przyczem dano magistratowi wolną rękę co do układów z odpowiedniemi firmami. Magistrat prowadził układy z firmą „Vomag". Z winy zastępcy firmy „Vomag" umowa nie przyszła do skutku. Przy rozpatrywaniu dalszych ofert wykazało się, że firma „Mann" oferowała przy tych samych wymaganiach skrapiarkę po niższej cenie. Cena skrapiarki firmy „Vomag" miała wynosić 61.000 zł, cena zaś skrapiarki firmy „Mann" tylko 54.000 zł. Firma „Mann" oddała skrapiarkę do czterotygodniowego bezpłatnego próbnego użytku, podczas gdy firma „Vomag" wzbraniała się zademonstrować skrapiarkę. Dlatego się magistrat zdecydował na zakup skrapiarki od firmy „Mann". Kiedy teraz skrapiarka firmy chodzi w próbnym użytku, narzuca się firma „Vomag" z jej skrapiarką, demonstrując ją na ulicach miasta bez porozumienia się poprzednieg z magistratem, który przecież w tej sprawie ma do powiedzenia pierwsze słowo. Magistrat urażony postępowaniem zastępcy firmy „Vomag" nie chce się wdawać w dalsze układy z tą firmą z powodu czego firma grozi skargą na prezydję przez nią oferowanej skrapiarki. Ze strony niemieckich radnych wpłynął wniosek zbadania fachowego obu skrapiarek i zakupu skrapiarki od firmy „Vomag". Wniosek odesłano do magistratu celem załatwienia.

Drugi wniosek wniesiony przez radę rodzicielską i kierownictwo szkoły I. dotyczy budowy nowej szkoły. W toku dyskusji wyjaśnił p. burmistrz Weber, że magistrat uznał już dawniej potrzebę budowy nowej szkoły i czyni starania o przeprowadzenie tego planu. Dotychczasowe próby uzyskania pożyczki na ten cel spełzły na niczem, jakoteż uchwalone rezolucje do miarodajnych władz i wysłane do nich delegacje o zapomogi nie odniosły żadnego skutku i przy obecnych stosunkach nie ma widoków na otrzymanie zapomogi ze strony rządu. Mimo to jednak magistrat nie przestaje się sprawą budowy szkoły interesować. Pan wiceburmistrz Wyleżych zwrócił się przeciw prasie, osobliwie przeciw „Gazecie Rybnickiej" z powodu podawania w ostatnim czasie takich wiadomości, jakie się ukazały w sprawie budowy szkoły i nazwał takie postępowanie szkalowaniem miasta. Wniosek ten przekazano także magistratowi do rozpatrzenia i poczynienia koniecznych kroków celem odparcia ataków prasowych.

Z Rybnickiego

Z ruchu organizacyjnego Z. O. K. Z.

Rybnik. W tych dniach odbyło się miesięczne zebranie koła miejscowego Z. O. K. Z. w Rybniku, na którem p. prof. Mandocki wygłosił referat o stosunkach polsko - gdańskich w przeszłości i dziś. Po referacie wywiązała się dyskusja, poczem zebrani uchwalili jednogłośnie następujące rezolucje: Zebranie stwierdza: 1) że obywatele polscy w Gdańsku są stale pozbawieni praw i swobodnego rozwoju oraz narażeni na stały ucisk i teror ze strony władz w. m. Gdańska, jakoteż obywateli gdańskich narodowości niemieckiej, 2) że ustawiczne prowokacyjne wystąpienia obywateli gdańskich, szczególnie przynależnych do anarchistycznej organizacji hitlerowców, zagrażają ułożeniu się normalnych stosunków między Polską a Gdańskiem. Zebrani jaknajenergiczniej protestują przeciw tym wystąpieniom i oświadczają, że naród polski twardo wystąpi w obronie swych współbraci, którym zasyła braterskie pozdrowienia i przyrzeczenia, że w razie potrzeby gotów jest przyjść im z pomocą. Zebranie domaga się, by rząd polski: 1) wystąpił zdecydowanie na terenie międzynarodowym i nie ustawał w swych zabiegach, zanim nie zostanie zagwarantowana pełna swobód i praw obywatelom polskim w Gdańsku, 2) wskazał na terenie międzynarodowym niebezpieczeństwo antypolskich wystąpień, bezsilność władz gdańskich, szerzącą się anarchję i żądał w razie dalszego takiego stanu przyłączenia w. m. Gdańska do Polski.

Pożar domostwa.

Turza w Rybnickiem. Z niestwierdzonej dotychczas przyczyny, dnia 6 bm. koło godziny 9 wieczorem wybuchł w posiadłości Augustyna Polnika pożar, który zniszczył domostwo wraz z zapasami zboża i siana, które były na strychu. Szkoda powstała przez pożar jest znaczna.

Z ruchu organizacyjnego Z. O. K. Z.

Niewiadom Górny w Rybnickiem. W dniu 30 maja br. odbyło się tu walne doroczne zebranie kół miejscowych Z. O. K. Z. z Niewiadomia Górnego oraz Niewiadomia Dolnego. Zebranie zagaił prezes p. Szymik, poczem na przewodniczącego zebrania powołany został p. Magnor. Po udzieleniu władzom ustępującym pokwitowania za dokonaną pracę zebrani wybrali nowy zarząd w składzie: p. Szymik z kop. Hoym — prezes, p. Przybyła z Niewiadomia — wiceprezes, p. Michalik, mierniczy z Biertułtów — sekretarz, p. Grzywa z Biertułtów — zast. sekr., p. Szyja — skarbnik, p. Tokarz — zast. skarbnika, dwaj ostatni z Biertułtów. Przed zamknięciem zebrania uchwalone zostały liczne wnioski w sprawie zwalczania niemieckich gazet, mniejszościowego szkolnictwa, Niemców - restauratorów itd.

Z Tarnogórskiego

Skutki nieostrożnego obchodzenia się z bronią.

Tarnowskie Góry. Komornik sądowy Macura, bawiąc się bronią palną w obecności kilku gości w restauracji Pechowiaka, postrzelił niejaką Glotównę, bufetową z Pawłowa. Sprawą nieszczęśliwego wypadku zajęła się policja.

Samobójstwo.

Chechło Stare w Tarnogórskiem. Onegdaj znaleziono w studni zwłoki wdowy Józefy Lesikowej. Dochodzenia wykazały, że Lesikowa wskoczyła do studni w zamiarze samobójstwa. Zwłoki wydobyto i złożono w mieszkaniu.

Z Lublinieckiego

Budowa kolei Strzebień — Woźniki.

Woźniki w Lublinieckiem. Budowa linji kolejowej Strzebień — Woźniki posunęła się już tak daleko, że przystąpiono do układania torów. Sensację wśród tamtejszej ludności budzą pociągi robotnicze, wjeżdżające na budujący się tor. Woźniki są jedynem miasteczkiem na Śląsku, które dotychczas nie posiadało połączenia kolejowego. Linja ta budowana jest przez Śląski Urząd Wojewódzki na przestrzeni 14 km, kosztem około 5 miljonów złotych. Nowa linja oddana zostanie do użytku publicznego z końcem b. r.

Z Cieszyńskiego

Stłumienie buntu więźniów w Bielsku.

Bielsko. Więzienie sądu grodzkiego w Bielsku było w dniu 8. bm. w godzinach przedpołudniowych terenem niezwykle gorszących zajść. Więzień kryminalny Augustyn Prowst rozstrzaskawszy szyby w oknie swej celi, począł demolować całe jej urządzenie, wznosząc przytem jakieś dzikie okrzyki. Krzyki te zaczęli powtarzać aresztanci innych celi, wołając „wypuścić" i tłukąc szyby. Ponieważ zarząd więzienia nie mógł zlikwidować tych awantur własnemi siłami, przeto wezwano policję, która Prowsta i 5 innych awanturników ubezwładniła, przywracając w więzieniu zupełny spokój.

Dzikie zabawy dzieci.

Dziedzice w Bielskiem. Maszynista pociągu towarowego, zdążającego z Dziedzic do Krakowa, około stacji Bankowice, zauważył na sąsiednim torze, położony w poprzek szyn, duży żelazny blok. Maszynista zaalarmował najbliższego strażnika kolejowego, który zatrzymał pociąg osobowy i przeszkodę usunął. Strażnik zauważył przytem w sąsiednich wiklinach ukrytych dwóch chłopców, którzy na jego widok zbiegli. Dochodzenia wykazały, iż płytę położyli chłopcy z sąsiedniej wsi.

Zderzenie się dwóch motocykli.

Dziedzice w Bielskiem. Na szosie między Dziedzicami a Czechowicami wydarzyła się straszna katastrofa motocyklowa. Dwa motocykle, będące w pełnym biegu zderzyły się ze sobą. Pasażer jednego, niejaki Józef Mota, wyrzucony siłą zderzenia z motocyklu na odległość kilkunastu metrów, poniósł śmierć na miejscu. Drugi kierowca Danel, pod wpływem przerażenia, dostał pomieszania zmysłów.

Z dalszych stron.

Katastrofalna próba wytrzymałości mostu.

Bordeaux (we Francji). W Saint Denis De Pile odbywała się próba wytrzymałości wiszącego mostu, wzniesionego ponad wyspą. Jeden z wozów ciężarowych, który dokonywał próby wytrzymałości, przerwał linę, podtrzymującą pomost, wskutek czego 10 wozów ciężarowych z pomiędzy 16 znajdujących się na moście, spadło z mostu. 6 osób poniosło śmierć. Zwłoki ich znajdują się jeszcze pod gruzami wozów ciężarowych. Dotychczas wydobyto 19 osób poranionych, z których 2 zmarły.

Harcerstwo polskie we Francji rozwija się.

Lille. Oddawna już rozwijające się harcerstwo polskie we Francji, liczące 35 drużyn z 750 skautami, urządziło z okazji Zielonych Świąt dwa duże zloty trzydniowe w osiedlach polskich w Barlin i w Ostricourt. W pierwszym z nich wzięło udział 10 drużyn z 250 chłopcami, które wobec komendanta okręgu związku harcerstwa polskiego we Francji oraz licznie zebranych przedstawicieli polonji, duchowieństwa i prasy, odbyły popisy i ćwiczenia na wolnem powietrzu, wykazując raz jeszcze sprężystość i wyszkolenie. Jednocześnie w Ostricourt zgromadzone drużyny żeńskie i miejscowy hufiec męski obozowały w lesie, przerabiając ćwiczenia i gry, wywołując również wielkie zainteresowanie miejscowego społeczeństwa polskiego. Oba zloty otwierają na szerszą skalę zakrojoną akcję wakacyjną, w której ramy wejdą projektowane na lipiec i sierpień kursy dla drużynowych i zastępowych, wycieczka reprezentacyjna do Polski oraz szereg imprez lokalnych, zlotów okręgowych i większych wycieczek.

Liczba żydów w Ameryce rośnie.

Nowy Jork. Ludność żydowska Stanów Zjednoczonych — wedle danych, ogłoszonych przez departament statystyczny komitetu żydowsko - amerykańskiego wzrosła od roku 1927 do ponad 4 miljonów. Jeszcze 80 lat temu było w Ameryce ogółem 230.000 żydów. W samym Nowym Jorku mieszka przeszło 2 000 000 żydów.

Djecezjalne uroczystości „Rerum Novarum“.

Z okazji 40-lecia encykliki „Rerum Novarum“ odbędą się w diecezji śląskiej uroczyste obchody jubileuszowe tejże encykliki. Centralne obchody odbędą się: w **Rybniku** dnia 14 czerwca, w **Król. Hucie** dnia 28 czerwca, w **Tarn. Górach** dnia 29 czerwca. **Jako główną uroczystość uważać należy obchód „Rerum Novarum“ w Król. Hucie.** Program uroczystości jest następujący:

W Rybniku dnia 14 czerwca

dla dekanatów rybnickiego, pszowskiego, dębieńskiego, wodzisławskiego, żorskiego i zachodniej części dekanatu mikołowskiego.

O godzinie 9.45 powitanie ks. biskupa przed nowym kościołem; godzina 10 kazanie ks. prałata i kanonika Józefa Gawliny; godz. 10.45 Suma pontyfikalna w kościele; przed kościołem cicha Msza św.; godz. 11.30 Procesja teoforyczna około kościoła; godz. 11.45 dwa wykłady na tematy społeczne (ks. biskup Adamski i mówca świecki); godz. 13.00 pochód na rynek, odczytanie i uchwalenie rezolucji, wysłanie telegramu do Ojca św., potem rozwiązanie pochodu. Po południu konferencja dla duchowieństwa dekanatu na plebanji rybnickiej. O godzinie 17.00 ks. biskup u młodzieży polskiej. Równocześnie konkurs orkiestr młodzieży.

W Król. Hucie dnia 28 czerwca

dla dekanatów katowickiego, królewskohuckiego, mysłowickiego, piekarskiego i rudzkiego.

O godzinie 9.30 powitanie ks. biskupa przed stadjonem; godz. 9,40 pontyfikalna Msza św. na stadjonie; godz. 10.30 mowa ks. biskupa; godz. 11.10 dwa przemówienia katolików świeckich. Następnie pochód ze stadjonu przed ratusz.

W razie deszczu w programie zachodzą następujące zmiany: Godz. 9.30 pontyfikalna Msza św. w kościele św. Jadwigi; godz. 10.30 akademja w hali targowej według porządku wyżej podanego.

W Tarn. Górach dnia 29 czerwca

dla dekanatów tarnogórskiego, lublinieckiego oraz parafji Radzionków.

O godzinie 10.00 powitanie ks. biskupa na rynku; 10.00 pontyfikalna Msza św. na rynku; 11.00 mowa ks. biskupa na rynku; 11.40 mowa katolika świeckiego; następnie pochód i zakończenie uroczystości błogosławieństwem w kościele parafjalnym.

W razie deszczu sąsiednie parafje odprawią nabożeństwo we własnym kościele parafjalnym i nie przybędą do Tarn. Gór. Miasto Tarn. Góry odprawi własne nabożeństwo według zwykłego porządku parafjalnego.

Obchód dla dekanatów bielskiego, cieszyńskiego i pszczyńskiego.

jest przewidziany w jednej miejscowości Śląska Cieszyńskiego, prawdopodobnie 2 sierpnia.

Obchody parafjalne.

Poszczególne parafje urządzą odnośne nabożeństwa i akademje parafjalne w przeciągu czerwca, lipca i sierpnia.

W uroczystości „Rerum Novarum“ wezmą udział wszyscy diecezjanie, a więc nie tylko mężczyźni. Organizacje kościelne, zawodowe, kulturalno-społeczne przybędą z chorągwiami i sztandarami. Poszczególne parafje przybędą z tablicami wykazującemi nazwę parafji i poszczególnych organizacyj. Orkiestry są pożądane. Szczególny nacisk kładzie się na stroje ludowe. W pochodzie wezmą udział konne oddziały gospodarzy chorzowskich, załęskich, dębskich, kamieńskich, wielkodąbrowskich i innych. Tablice z napisami odnoszącemi się do treści encykliki „Rerum Novarum“ są **pożądane.** Należy również pamiętać o obrazach Papieży Leona XIII i Piusa **XI.** O napisach decydują ostatecznie **księża proboszczowie.**

Sprawy kościelne

Nowa międzynarodowa organizacja robotnicza.

W związku z obchodem 40-lecia encykliki „Rerum Novarum“ odbyło się w Rzymie pierwsze organizacyjne posiedzenie nowej międzynarodowej instytucji robotniczej, łączącej w sobie organizacje robotników chrześcijańskich wszystkich krajów. Ze względów zarówno taktycznych, jak i ze względu na różnorodność formalną oddzielnych grup nowa organizacja nosić będzie miano „Międzynarodowej konferencji związków katolickich robotniczych“. W pierwszem zebraniu wzięli udział przedstawiciele robotników Holandji, Belgji, Niemiec i Czechosłowacji. Z **Polską** i Szwajcarją kontakt został już nawiązany, interesuje się również tą sprawą Hiszpanja. Celem Międzynarodowej konferencji katolickich związków robotników jest: 1) utworzenie łączności pomiędzy katolickiemi związkami robotniczemi, 2) reprezentowanie wspólnych międzynarodowych interesów socjalnych i zawodowych, 3) dążenie do stwarzania katolickich związków robotniczych w tych krajach, gdzie one jeszcze nie istnieją. Następne zebranie konferencji ma się odbyć zimą w Kolonji.

Nowy wielki mistrz Zakonu Maltańskiego.

Citta del Vaticano. Dnia 30 maja br. kapituła generalna Zakonu Maltańskiego po wysłuchaniu Mszy św. do Ducha św. w własnym kościele w Rzymie przystąpiła do wyboru nowego wielkiego mistrza. Wybór padł na księcia Ludwika Chigi Albani, głowę słynnej rodziny rzymskiej, która dała Kościołowi Papieża Aleksandra VII i której przedstawiciele dziedzicznie piastują urząd marszałka św. Kościoła rzymskiego i kustosza konklawe. Książę Chigi, który obecnie został wielkim mistrzem Zakonu Maltańskiego, sprawował urząd kustosza w konklawe, na których wybrani zostali Papieżami Benedykt XV i Pius XI.

Rozstrzelanie 3 księży katolickich w Rosji.

„Dziennik Wileński“ donosi, iż przed paru dniami G. P. U. w Mińsku rozstrzelało 3 księży katolickich, którzy przebywali w więzieniu w przeciągu roku pod zarzutem kontrrewolucyjnej działalności. Wiadomość o egzekucji przedostała się do Polski przez rodziny straconych. W więzieniu mińskiem obecnie znajduje się 14 duchownych, 6 katolickich i 9 prawosławnych.

Corso kwiatowe w Japonji.

Niema chyba na świecie kraju tak kochającego kwiaty jak Japonja; tam nawet dzieciom daje się jako imiona nazwy kwiatów. Prawie każdy japończyk, posiadający przynajmniej kawałek ziemi, z wielką troskliwością hoduje i pielęgnuje najdoskonalsze odmiany kwiatów. To olbrzymie zamiłowanie japończyków przejawia się w często urządzanych korsach kwiatowych. Na ilustracji widzimy fragment ostatniego corsa kwiatowego w Tokio.

Międzynarodowy kongres Pracy inwalidów.

W Ameryce odbywają się obrady międzynarodowego Kongresu Pracy Inwalidów Ociemniałych Na ilustracji naszej — delegaci z Polski na Kongres Inwalidów. Stoją od lewej: Edwin Wagner, legjonista, poseł na Sejm Rzplitej utracił wzrok w wojnie 1920 r., obok kpt. Borkowski, komendant okrętu „Kościuszko“, poseł M. Wawrzynowski i p. Głuchowski.

Gwałtowne burze gradowe w Polsce.

W dniu 1 czerwca br. szalały w różnych stronach Polski gwałtowne burze z gradobiciem i oberwaniem się chmur.

W Gdyni i na Pomorzu grad wielkości orzechów laskowych zniszczył w kilku miejscow. zasiewy i uszkodził drzewa owocowe, pokrywając pola warstwą grubości 30 cm. Od uderzeń piorunów spłonęły w kilku miejscowościach zabudowania gospodarcze. W pobliżu Pieszczewa, pow. kartuski, spieszący z pomocą płonącemu gospodarstwu żandarm Leis zabity został od uderzenia piorunu.

Nad powiatem baranowickim przeszła gwałtowna burza gradowa. We wsiach Białolesie, Cieszewle, Jaźbiny i Białe Ługi w gminie nowomińskiej zostały doszczętnie wybite oziminy i zasiewy wiosenne. Rozmiary strat nie zostały dotychczas ustalone.

W gminie horodyskiej, sąsiadującej z pow. nowogródzkim, nastąpiło tejże nocy oberwanie się chmury, wskutek czego ogromne masy wody poważnie uszkodziły drogi, tworząc wyboje, sięgające 2 mtr. głębokości.

Z powodu ulewnego deszczu rzeka Serwecz w gm. horodyskiej uszkodziła most, prowadzący do wsi Kisiele, oraz przerwała grobię. Komunikacja została przerwana.

We wsi Mikulicze, gm. horodyskiej, spadł grad wielkości kurzych jaj, który zniszczył doszczętnie zasiewy tej wsi oraz pobliskich wiosek pow. nowogródzkiego.

Nad dwoma powiatami Nowogródczyzny przeszła bardzo gwałtowna burza z gradobiciem i oberwaniem się chmury. Nad powiatem nowogródzkim przeciągnął huragan, który wyrządził znaczne szkody. Zniszczone zostały zasiewy oziminy i wiosenne. Wezbrane wskutek ulewy potoki i rowy przydrożne wylały, pokrywając piaskiem i mułem pola uprawne, znosząc mosty itp. Największem zniszczeniu uległa niedawno wybudowana droga wojewódzka z Nowogródka do Baranowicz, która na 3-kilometrowym odcinku od Świtezi do granicy powiatu została poważnie zniszczona. Z powodu tego przez kilkanaście godzin komunikacja z Baranowiczami była przerwana.

Ostatnia burza wyrządziła w niektórych miejscowościach wojew. łódzkiego bardzo poważne szkody. Według nadesłanych raportów na terenie pow. łaskiego grad zniszczył doszczętnie do 400 morgów zboża. Straty sięgają do 40.000 zł. Również w pow. Radomsko grad zniszczył zasiewy na przestrzeni 60 hektarów. Straty sięgają około 300.000 zł. Jednocześnie w tym samym powiecie wybuchły dwa pożary od pioruna: we wsi Kobyle Wielkie dwie trzecie wsi spłonęło. Spaliło się ogółem .9 domów mieszkalnych, 18 obór, 14 stodół, 17 szop i t. p. Straty wynoszą 200.000 zł. Drugi pożar powstał we wsi Wilków. Pożar zniszczył 5 domów mieszkalnych, stodoły, obory i t. p. Straty około 50.000 zł. W czasie pożaru poniósł śmierć pastuch Jan Kmieciak, który spał w jednej ze stodół.

Z całej Polski.

Zamknięcie kolektury Lichtensteina.

Warszawa. Generalna dyrekcja loterji państwowej donosi, że wobec niemożności uporządkowania swoich interesów przez kolekturę nr. 155 **E. Lichtensteina** w Warszawie i wobec nie wniesienia przez nią pieniędzy, pobranych od graczy za losy pierwszej klasy obecnej 23-ciej loterji klasowej, dyrekcja loterji zmuszoną została do **odebrania koncesji sprzedaży losów tej kolekturze.** Celem zabezpieczenia interesów skarbu i graczy, dyrekcja skorzystała ze stojących jej w tym celu do dyspozycji środków i sprzedaż losów wzięła we własny zarząd. Nadmienia się, że zarówno interesy skarbu państwa, jak i szerokich sfer graczy zostały całkowicie zabezpieczone.

Katastrofa budowlana w Łodzi.

Warszawa. Z Łodzi donoszą, że wydarzyła się tam wstrząsająca **katastrofa budowlana.** Na trzeciem piętrze remontowanego domu przy ul. Jerzego 2, pracowało na rusztowaniu pięciu robotników, którzy układali sufit. Na skutek upuszczenia przez jednego z nich ciężkiej kłody, rusztowanie zawaliło się i razem z robotnikami runęło, porywając za sobą sufity drugiego i pierwszego piętra. Z pod stosu belek i gruzów wydobyto **straszliwie poranione ciała pięciu robotników.** Dwaj z nich **zginęli na miejscu,** trzech w stanie agonji odwieziono do szpitala.

W okresie pożarów.

Łódź. Groźny pożar wybuchł we wsi Radoszowice powiatu wieluńskiego. Wskutek braku wody i silnego wiatru akcja ratunkowa była bardzo utrudniona. **Pastwą płomieni padło 22 gospodarstw wraz z inwentarzem. W jednym z domów znalazła śmierć w płomieniach 7-letnia Marja Furmańska.** 2 mieszkańców wsi silnie poparzonych odwieziono do szpitala w Łodzi. Straty wynoszą około 250 tys. zł. Przyczyną pożaru było prawdopodobnie nieostrożne obchodzenie się z ogniem. We wsi Nowa Wieś w pobliżu Radoszowic wybuchł pożar, którego pastwą padło **15 gospodarstw wraz z inwentarzem żywym i martwym.** Straty wynoszą ponad 150 tys. zł. Pożar wybuchł wskutek zbrodniczego podpalenia. Aresztowano Zygmunta Kowalskiego, przypuszczalnego sprawcę podpalenia, któremu wieś odmówiła noclegu.

Morderstwo.

Tarnopol. W Kowalówce powiat Buczacz zamordowany został przez parobków członek Związku Strzeleckiego Uźmiński. Sprawców zbrodni zaaresztowano.

Program radjowy.

Czwartek 11 czerwca 1931.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 11.40 Przegląd prasy krajowej. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10 Komunikat meteorologiczny. 12.15 Koncert z płyt gramofonowych. 12.35 Koncert szkolny z Filharmonji Warszawskiej. 14.50 Komunikaty gospodarcze. 15.25 „Kłopoty gospodarskie w XVII wieku". 15.45 Komunikat Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. 16.00 Koncert z płyt gramofonowych. 16.50 „O zawodzie oficera". 17.10 Koncert z płyt gramofonowych. 17.35 Mieczysław Gładysz: Róże na hałdach: Jak stary Kocima wsi nie dał zagrodzić. 18.00 Koncert popularny z udziałem orkiestry klubu mandolinistów ‚Halka" (Roździeń-Szopienice). 19.00 Codzienny odcinek powieściowy. 19.15 Fragment uroczystości „Laikonika Zwierzynieckiego" w Rynku krakowskim. 19,45 Rozmaitości. 19.55 Komunikaty harcerskie. 20.00 Prasowy dziennik radjowy. 20.10 Komunikat meteorologiczny. 20.15 Koncert wieczorny. 21.30 Komedja Stanley'a p. t. „Czwarta z prawej strony". 22.00 Djalog na temat „Poezja czy technika". 22.15 Dodatek do prasowego dziennnika radjowego. 22.20 Koncert solisty. 22.50 Komunikaty. 23.00 Muzyka lekka i taneczna.

Piątek 12 czewca 1931.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 11.40 Przegląd prasy krajowej. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. 13.00 Komunikat meteorologiczny. 14.50 Komunikaty gospodarcze. 15.25 „Łódką z Warszawy do Berlina". 15.45 „O tem jak dzielny rycerz Wojtek przestraszył się ducha" — opowie Ciocia Hela. 16.00 Koncert z płyt gramofowych. 16.50 Lekcja języka francuskiego. 17.10 Koncert z płyt gramofonowych. 17.35 Odczyt p. t. „Ostatnie wyprawy w Himalajach". 18.00 Koncert muzyki lekkiej. 19.00 Codzienny odcinek powieściowy. 19.15 Rozmaitości. 19.30 Prof. dr. Kazimierz Simm: „Tajniki rozwoju owadów". 19.50 Komunikaty sportowe. 19.55 Komunikat meteorologiczny. 20.00 Prasowy dziennik radjowy. 20.15 Koncert symfoniczny. 22.00 Feljeton p. t. „Światła wielkiego miasta". 22.15 Dodatek do prasowego dziennnika radjowego. 22.20 Dalszy ciąg koncertu. 22.50 Komunikaty. 23.00 Skrzynka pocztowa w języku francuskim.

Sobota 13 czerwca 1931.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 11.40 Przegląd prasy krajowej. 11.50 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. 13.10 Komunikat meteorologiczny. 14.50 Komunikat gospodarczy. 15.25 Przegląd wydawnictw perjodycznych. 15.45 Intermezzo muzyczne. 16.00 Bajka dla dzieci starszych p. t. „Słowik" Andersena. 16.30 Jerzy Langman, kustosz działu etnogr. muz. śl.: „Święty Antoni wśród lilji" (w rocznicę 700-lecia śmierci). 16.50 „Oryginały w przeszłości polskiej". 17.10 Skrzynka pocztowa rozgłośni katowickiej dla dzieci. Ciocia Hela omówi listy od słuchaczów najmłodszych. 17.35 „Spała — letnia rezydencja Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej". 18.00 Kącik dla młodych talentów muzycznych. 19.00 Odczyt organizowany przez Wydział Oświecenia Publicznego Województwa Śląskiego. 19.15 Rozmaitości. 19.30 „Radjowe echo świata. 19.55 Komunikat meteorologiczny. 20.00 Prasowy dziennik radjowy. 20.10 Transmisja ze Spały Święta Przysposobienia Wojskowego. 20.30 Muzyka lekka. 22.00 „Na widnokręgu". 22.15 Dodatek do prasowego dziennika radjowego. 22.20 Koncert Chopinowski. 22.50 Komunikaty oraz zapowiedź programu na dzień następny. 23.00 Muzyka lekka i taneczna.

———XOX———

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

W środę, dnia 10 bm. o godz. 20-ej „Straszny dwór" Moniuszki w wybornej obsadzie i reżyserji p. Stępniowskiego.

W czwartek, dnia 11 bm. premjera operetki p. t. „Wesoła wdówka".

REPERTUAR.

Środa, dnia 10 bm.: „Straszny dwór" o godzinie 20-ej.

Czwartek, dnia 11 bm. „Wesoła Wdówka" premjera o godz. 20-ej.

Piątek, dnia 12 bm. „Nieuchwytny" o godz. 20

Sobota, dnia 13 bm. „Halka" dla szkół o godzinie 15.30.

Sobota, dnia 13 bm. „Wesoła wdówka" o godz. 20-ej.

Niedziela, 14 bm. „Bez posagu ożenić się nie mogę" o godz. 15.30.

Niedziela, dnia 14 bm. „Carmen" występ Edwarda Veisisa o godz. 20-ej.

Ks. biskup Kubina o światowem przesileniu gospodarczem.

W końcu ubiegłego tygodnia J. E. ks. biskup częstochowski dr. Teodor Kubina spędził dwa dni w Konopiskach, centrum częstochowskiego zagłębia górniczego. Na powitanie biskupa zbudowano cztery wspaniałe bramy. Szczególnie imponująco wyglądała brama, wzniesiona przez kopalnię Towarzystwa zakładów B. Handtke. Na szczycie bramy umieszczony był oryginalny szyb górniczy, ozdobiony emblamatami pracy górniczej. U bramy gościa powitał naczelny dyrektor kopalń inż. Borkowski.

W drugim dniu pobytu ks. Kubiny w Konopiskach na rozległym placu przed biurem kopalń zebrało się około 3.000 górników wraz z rodzinami i liczne rzesze okolicznego ludu. Do zgromadzonych tłumów **ks. biskup przemówił z trybuny, podkreślając, że obecnie cały świat przeżywa ciężki kryzys ekonomiczny** i przeto obie strony, zarówno pracodawcy jak pracownicy, w myśl encykliki papieskiej „Rerum Novarum" (embardziej powinny zachowywać maximum ogledności i wyrozumienia. **Następnie mówca przypomniał słuchaczom, że sam pochodzi z rodziny górniczej i oczyma dziecka przyglądał się ciężkiej pracy i trudowi górników.** Olbrzymie zebranie pod gołem niebem zakończyło się owacjami tłumów na cześć ks. biskupa.

Cabaleros i mała senorita.

W Meksyku, w myśl tradycji, podczas uroczystości kościelnych bierze udział w procesjach najmłodsze pokolenie obywateli, przybranych w barwne stroje ludowe. Na ilustracji widzimy dwuch chłopczyków, dumnych ze swych strojów oraz towarzyszki — małej senority.

Rozmaitości.

Bilet tramwajowy losem.

W ostatnich czasach zarząd kolei elektrycznych w Budapeszcie stwierdził, że niesumienni pasażerowie jeżdżą tramwajami za zużytemi biletami, narażając zarząd tramwajów na olbrzymie straty.

Zarząd tramwajów przeciwdziałał temu, lecz bezskutecznie, wreszcie, ze względu na wzrastające straty, zmuszony był przestudjować zarządzenia wielkich miast w Europie i Ameryce w tym kierunku.

Specjalna komisja budapeszteńskich kolei elektrycznych stwierdziła, że w Chicago i Filadelfji nie znają podobnych manipulacyj oszukańczych, ponieważ tamtejsi mieszkańcy starannie przechowują stare bilety tramwajowe, a to dlatego, że każdy taki bilet jest zarazem losem.

Według wzoru amerykańskiego, zarząd tramwajów budapeszteńskich, poczawszy od 1 czerwca postanowił urządzić loterję z miesięcznem ciągnieniem. Główną wygraną stanowi bezpłatny miesięczny bilet tramwajowy.

Wygranych takich ma być kilka. Zarząd tramwajów miejskich w Budapeszcie ma nadzieję, że przez zarządzenie to uda mu się ograniczyć popełnianie oszustwa do minimum.

Nowe postępy w lotnictwie.

Znany konstruktor lotniczy, Junkers, pokazywał niedawno na lotnisku berlińskiem nowe typy motorów, pędzonych ciężkiemi olejami, zamiast benzyny. Nowe paliwo zmniejsza koszty popędu o 65 procent. Ponadto wspomniane oleje ciężkie nie są tak łatwopalnym materjałem, jak benzyna, wobec czego niebezpieczeństwo pożaru samolotów w powietrzu jest całkowicie wykluczone. Ciężkie oleje, które pokazywał Junkers, nie zapalają się nawet po wrzuceniu do nich płonącej zapałki. Nowe motory Junkersa zostały wmontowane tytułem próby do samolotów, obsługujących linje towarowe „Lufthansy". Już początkowe doświadczenia wykazują, że ciężkie oleje zużywają się w sposób bardziej ekonomiczny, aniżeli benzyna, a więc tem samem przyczyniają się do zwiększenia zasięgu komunikacyjnego samolotów.

Nakładem firmy „Katolik" spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu, Śląsk Opolski. — Drukiem: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, ul. Batorego nr. 2. Telefon 878. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula, w Król. Hucie.

Ostrzeżenie!

Za długi mojej małoletniej (17 lat) córki Katarzyny, która dobrowolnie oddaliła się z domu rodzicielskiego nie odpowiadam **Juraszczyk Alojzy.** Boguszowice pow. Rybnik. 3425

Poszukuję 2.000 - zł.

na I. miejsce na posiadłość wiejską w W. Piekarach wartości 10.000- zł. Łaskawe oferty do administracji „Katolika" w Katowicach po lit. F. B. 88 3426

Unieważniam

książeczkę wojskową wystawioną przez P. K. U. w Pszczynie na nazwisko Józef Lukaszek, Międzyrzecze, pow. Pszczyna 3427

Panienka lub młodzieniec

którzy się chcą nauczyć pisania na maszynie mogą się zgłosić Fr. Nowara Katowice, Plac Wolności nr. 6. Zakład wypożyczania maszyn do pisania. Na życzenie wskazuje się posady biurowe. 3424

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie

w dniu 9 czerwca 1931 r.

Dolar amerykański 8.89 zł. Funt sterlingów angielskich 43,26 zł. 100 franków francuskich 34,82 zł. 100 szylingów austrjackich 124,95 zł. 100 koron czeskich 26,35 zł. 100 lir włoskich 46,55 zł. 100 franków szwajcarskich 172,44 zł. 100 guldenów holenderskich 357,75 zł.

Giełda zbożowa w Warszawie

w dniu 9 czerwca 1931 r.

Żyto 29,50—30. Pszenica 34,50—35,50. Owies jednolity 32—33, zbierany 30—31. Jęczmień na kaszę 28—28,50. Mąka pszenna luksus. 62—72. Mąka pszenna wyborowa 57—62. Mąka żytnia 45—47. Otręby pszenne szale 21—22, średnie 19—20, żytnie 19,50—20. Kuchy lniane 31—32, rzepakowe 26—27. Groch polny jadalny 32—35. Groch Wiktorja 40—45. Łubin niebieski 22—23, żółty siewny 30—32. Obroty średnie.

Giełda zbożowa w Poznaniu

w dniu 9 czerwca 1931 r.

Żyto 29,00. Pszenica 32,25—32,75. Jęczmień przemiałowy 27,00—28,00. Owiec pastewny 30,00 do 31,00. Mąka żytnia 65 proc. 42,50—43,50. Mąka pszenna 65 proc. 51,50—54,50. Otręby żytnie 21,00—22,00. Otręby pszenne 19,00—20,00. Otręby pszenne grube 20,50—21,50.

Ceny za produkty rolne

z dnia 9 czerwca br.

podane przez „Raiffeisen" hurtownię towarów, Katowice, ul. Gliwicka 3.

Za 100 kg: żyto krajowe zł. 32,00—33,00, żyto na wywóz zł. 36,00—37,00, pszenica krajowa zł. 36,00—37,00, pszenica na wywóz zł. 50,00—51,00, jęczmień na wywóz (zależnie od jakości) zł. 34,00—38,00, owies krajowy pastewny 35,00—36,00, owies na wywóz 38,00—39,00.

Pasze treściwe za 100 kg loco stacja odbiorcza (przy ilościach pełnowagonowych):

Makuch słonecznikowy 48% zł. 26,00—27,00, makuch słonecznikowy 46% zł. 25,00—26,00, makuch lniany zł. 34,00—35,00, makuch rzepakowy 25,00—26,00, otręby żytnie zł. 23,00—24,00, otręby pszenne zwykłe zł. 22,00—23,00, otręby pszenne średniogrube zł. 22,50—23,00, słoma prasowana żytnia zł. 7,00, słoma prasowana pszenna zł. 7,00, słoma prasowana owsiana zł. 7,00, siano łąkowe, luzem lub prasowane 17,00—18,00. Usposobienie spokojne!

———XOX———

SPORT.

Zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo S. M. P.

W niedzielę, dnia 14 czerwca b. r. odbędą się na boisku S. M. P. Świętochłowice zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo sekcji lekkoatletycznej S. M. P. Katowice. Początek zawodów o godz. 13-ej. Zawody zostaną przeprowadzone poraz pierwszy od założenia sekcji.

Mydłem wyrabianem z roślin —

z drogich zamorskich tłuszczów roślinnych, oraz z aromatycznej francuskiej i amerykańskiej żywicy — jest słynne mydło „Kołłontay z pralką"; jego przyjemny zapach. oraz obfita glicerynowa piana, nadaje bieliźnie ten sam miły zapach. Mimo to mydło „Kołłontay z pralką" nie jest drogie. szkoda więc doprawdy wydawać pieniądze na coś innego. Dajcie lepiej Szanowne Panie. zaoszczędzony grosz swym dzieciom. A jeżeli mydło „Kołłontay z pralką" Panie zadowoli, wówczas proszę wypróbować także doskonały i tani proszek mydlany „Boraxil" (pod gwarancją bez tlenu i chlorku), co Szanownym Paniom da znowu możność dalszego oszczędzania. Do namaczania bielizny używajcie zawsze „Kołłontay'a sodę do bielenia".

Mydło Kołłontay

z pralką patent.

Kołłontay

№94.

Złoty medal na wystawie w Katowicach 1927 r.

Jedyny Wytwórca Eryk A. Kołłontay — Fabryka chem. Katowice-Brynów